



NADÁCIA DeDo

Solidarita s deťmi
z detských domovov

OSOBNÝ BANKROT

Formy a spôsoby ako pomôcť



EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja



OPERAČNÝ
PROGRAM
ĽUDSKÉ
ZDROJE




IA MPSVR SR

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

www.esf.gov.sk | www.ia.gov.sk

OBSAH

- 
- 2 Čo je to osobný bankrot
 - 3 Podmienky
 - 4 Aké pohľadávky môžu byť uspokojené?
 - 5 Na aké pohľadávky sa osobný bankrot nevzťahuje?
 - 6 Konkurz a splátkový kalendár
 - 9 Ako vyhlásiť osobný bankrot?

MODERNÝ STRAŠIAK MENOM OSOBNÝ BANKROT

OSOBNÝ BANKROT JE ZÁKONOM UPRAVENÝ PROCES, KTORÝM SA FYZICKÁ OSOBA ALEBO FYZICKÁ OSOBA PODNIKATEĽ MÔŽE ZBAVIŤ SVOJICH DLHOV.

SITUÁCIA NA SLOVENSKU

Od 1. marca 2017 je účinná nová právna úprava, ktorá ho sprístupnila osobný bankrot širšiemu okruhu ľudí. V roku 2017 vyhlásilo osobný bankrot 5 426 Slovákov. Od začiatku roka 2018 do 31. októbra 2018 bolo na Slovensku vyhlásených 11 610 osobných bankrotov, čo predstavuje až o 120 % viac bankrotov ako za celý rok 2017.

PODMIENKY OSOBNÉHO BANKROTU

1. Osoba musí byť fyzickou osobou, pričom sa nerozlišuje to, či ide o fyzickú osobu podnikateľa alebo nepodnikateľa a rovnako je bezvýznamné, či ide majetok z podnikateľskej činnosti alebo nie. Stačí, aby išlo o fyzickú osobu.

2. Osoba musí byť platobne neschopná. Fyzická osoba je platobne neschopná, ak nie je schopná plniť 180 dní po lehote splatnosti aspoň jeden peňažný záväzok.

3. Osoba musí preukázať, že sa voči nej vedie exekučné, alebo obdobné vykonávacie konanie (daňové exekučné konanie, pohľadávky vymáhateľné Sociálnou poisťovňou, výkon dražby, atď.)

4. Osoba musí mať poctivý zámer, teda musí mať snahu v rámci svojich možností vyriešiť svoje dlhy. Táto snaha by mala byť úprimná, pričom osoba by nemala robiť pri uspokojovaní veriteľov obštrukcie, správcovi a veriteľom by mala poskytovať potrebnú súčinnosť, vynaložiť snahu získať zamestnanie, alebo si zabezpečiť iný zdroj príjmov, v prípade nie nepatrného dedenia, daru alebo výhry zo stávky alebo hry ponúknuť aspoň polovicu takéhoto zdroja dobrovoľne veriteľom.


AKÉ POHĽADÁVKY MÔŽU BYŤ USPOKOJENÉ?

a) pohľadávka, ktorá vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz alebo poskytnutá ochrana pred veriteľmi (ďalej len „rozhodujúci deň“),

b) budúca pohľadávka ručiteľa, spoludlžníka alebo inej osoby, ktorej vznikne pohľadávka voči dlžníkovi, ak bude za neho plniť záväzok, ktorý vznikol pred rozhodujúcim dňom,

c) pohľadávka, ktorá vznikne v súvislosti s vypovedaním zmluvy alebo odstúpením od zmluvy (§ 167d), ak ide o zmluvu uzatvorenú pred vyhlásením konkurzu.

V prípade konkurzu si tieto pohľadávky veriteľa uplatňujú prihláškou.




NA AKÉ POHĽADÁVKY SA OSOBNÝ BANKROT NEVZŤAHUJE?

Podaním návrhu na oddĺženie sa dlžník nezaví všetkých svojich dlhov. Určité pohľadávky sú svojou povahou špecifické. Jedná sa napríklad o vymáhanie peňažného trestu uloženého v trestnom konaní, pracovno-právne nároky, ktoré majú iné osoby voči dlžníkovi (napríklad zamestnanci), pohľadávky, ktoré vznikli zo zodpovednosti za škodu spôsobenú na zdraví, alebo spôsobenú úmyselným konaním, pohľadávky z výživného na dieťa ale aj pohľadávky nepeňažného charakteru, či zabezpečené pohľadávky (napríklad dlh zabezpečený ručením, či záložným právom. Nedočkutou pohľadávkou podľa § 166c ZKR je aj pohľadávka z právnej pomoci poskytnutej dlžníkovi Centrom právnej pomoci v súvislosti s konaním o oddĺžení.

KONKURZ A SPLÁTKOVÝ KALENDÁR

Oddlžovanie je u nás možné dvoma spôsobmi, pričom spôsob si vyberá samotný dlžník a prihliada na svoje osobné pomery. Prvou možnosťou je **konkurz** – znamená likvidáciu majetkovej podstaty dlžníka a rýchle oddlženie. Druhou možnosťou je **splátkový kalendár** – znamená splácanie záväzkov dlžníka podľa splátkového kalendára. Realizáciu osobného bankrotu, ktorý sa v právnej terminológii nazýva malý konkurz, upravuje zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZKR“). Cieľom zmien v zákone o konkurze a reštrukturalizácii bolo dať druhú šancu tým, ktorí sa či už z vlastnej viny, alebo aj nie, ocitli v dlhovej pasci a sami sa z nej nevedia dostať.



KONKURZ

Podstata konkurzu spočíva v tom, že ak by dlžník mal nejaký majetok, musí akceptovať to, že tento sa speňaží a použije na uspokojenie veriteľov. Ak súd vyhlási konkurz, musia súdy bezodkladne zastaviť prebiehajúce konania, ktoré sa týkajú dlhu, ktorý sa má uhradiť v konkurze. Na majetok podliehajúci konkurzu nemožno počas konkurzu začať ani viesť exekučné konanie alebo obdobné vykonávacie konanie. Vyhlásením konkurzu zaniká aj bezpodieľové spoluvlastníctvo manželov. Ak prebieha dražba, na návrh dlžníka dražobník upustí od konania dražby.

SPLÁTKOVÝ KALENDÁR

Aby dlžník mohol použiť druhý spôsob oddĺženia, teda splátkový kalendár musí okrem vyššie uvedených všeobecných podmienok spĺňať aj podmienku pravidelného príjmu a zároveň dlžníkove dlhy nesmú prevyšovať jeho majetok. Pri tomto spôsobe súd správcu poverí preskúmaním pomerov dlžníka. Správca následne podá na súd návrh na splátkový kalendár, pričom tento sa určí tak aby sa uspokojilo minimálne 30 % dlhov. Presné % aké bude musieť dlžník v priebehu 5 rokov splatiť určí až súd. Po určení splátkového kalendára sa prebiehajúce exekučné konania voči dlžníkovi zastavia.



AKO VYHLÁSIŤ OSOBNÝ BANKROT

Či už sa dlžník rozhodne pre návrh na vyhlásenie konkurzu alebo návrh na určenie splátkového kalendára, musí sa obrátiť na Centrum právnej pomoci. Ide o povinné zastúpenie dlžníka, ktoré ustanovuje zákon. Toto zastúpenie trvá až kým súd neustanoví správcu. Na Centrum právnej pomoci sa môžete obrátiť buď telefonicky, alebo osobne podľa miesta trvalého pobytu. Centrum právnej pomoci dlžníka informuje o celom postupe a podmienkach oddlženia. Po konzultácii v Centre právnej pomoci, sa Centrum rozhodne, či bude dlžníka zastupovať, alebo jeho zastupovaním poverí advokáta. Samozrejme sa dlžník môže informovať aj u iného advokáta, avšak zastupovať pred súdom ho môže len Centrum právnej pomoci, alebo Centrom poverený advokát.

POSTUP PRI VYHLÁSENÍ OSOBNÉHO BANKROTU KROK ZA KROKOM


Dlžník musí byť platobne neschopný a musí sa voči nemu viesť aspoň jedno exekučné, alebo iné obdobné konanie.

1. Ak sa rozhodne pre oddĺženie, musí najskôr **navštíviť Centrum právnej pomoci.**

2. Dlžník by si mal pripraviť všetky doklady, ktoré v súvislosti so svojimi dlhmi má (dlžníkov životopis spolu s opisom jeho aktuálnej životnej situácie, zoznam osôb spriaznených s dlžníkom, zoznam aktuálneho majetku a zoznam majetku väčšej hodnoty, ktorý vlastnil v posledných troch rokoch, zoznam veriteľov, vyhlásenie dlžníka o platobnej neschopnosti, doklad nie starší ako 30 dní preukazujúci, že voči dlžníkovi sa vedie exekučné konanie alebo obdobné vykonávacie konanie.)

3. Centrum posúdi jeho situáciu a či spĺňa podmienky na vyhlásenie konkurzu alebo na určenie splátkového kalendára.



A large red graphic element consisting of a triangle pointing to the left, which is partially cut off by the left edge of the page, and a horizontal bar extending from the right edge of the triangle to the right edge of the page.

4. Ak dlžník spĺňa podmienky na vyhlásenie konkurzu alebo na určenie splátkového kalendára, Centrum právnej pomoci, alebo Centrom určený advokát podá za dlžníka návrh na súd.

5. Súd návrh posúdi a rozhodne, či povolí oddlženie dlžníka alebo nie.

Centrum je v zmysle zákona oprávnené v dlžníkovom mene podať návrh na vyhlásenie konkurzu, alebo návrh na určenie splátkového kalendára.

K návrhu na vyhlásenie konkurzu je potrebné ako prílohy priložiť nasledujúce doklady:

- Zoznam majetku
- Zoznam spriaznených osôb
- Zoznam majetku väčšej hodnoty, ktorý dlžník vlastnil v posledných troch rokoch
- Životopis s opisom aktuálnej životnej situácie
- Vyhlásenie o platobnej neschopnosti
- Doklad preukazujúci vedenie exekučného alebo iného vykonávacieho konania nie staršie ako 30 dní (potvrdenie od exekútora, výpis centrálného registra exekúcií, výpis prebiehajúcich exekučných konaní z príslušného súdu).

K návrhu na určenie splátkového kalendára je potrebné priložiť okrem vyššie uvedených dokladov aj:

- Zoznam záväzkov
- Prehľad doterajších príjmov a výdavkov dlžníka za uplynulých päť rokov
- Prehľad očakávaných výdavkov a príjmov dlžníka v nasledujúcich piatich rokoch
- Posledných päť daňových priznaní dlžníka, ak boli podané

Centrum právnej pomoci môže okrem zastupovania dlžníka, dlžníkovi poskytnúť aj pôžičku vo výške 500,- € na úhradu paušálnej odmeny správcu. Na takúto pôžičku má nárok dlžník len vtedy, ak splňa zákonom stanovené podmienky. Následne musí túto pôžičku Centru právnej pomoci vrátiť do dohodnutej doby. Po podaní návrhu na súd a po zaplatení preddavku na účet správcu činnosť Centra právnej pomoci končí.

Súd je povinný do 15 dní od doručenia návrhu rozhodnúť. Môže rozhodnúť buď tak, že návrh odmietne alebo konanie zastaví, alebo že vyhlasuje konkurz, resp. poskytuje ochranu pred veriteľmi. V uznesení o vyhlásení konkurzu súd zároveň ustanoví správcu a vyzve veriteľov, aby prihlásili svoje pohľadávky. V uznesení o vyhlásení konkurzu alebo v uznesení o určení splátkového kalendára súd rozhoduje o oddlžení tak, že sa dlžník zbavuje dlhov.



AKO SA BUDE SPEŇAŽOVAŤ MAJETOK V KONKURZE?

Správca po vyhlásení konkurzu postupuje tak, že po speňažení majetku patriaceho do konkurznej podstaty pripraví tzv. rozvrh výťažku. Z tejto sumy odpočíta náklady konkurzu (odmena správcu, výdavky správcu...), nepostihnuteľnú hodnotu obydlia, pohľadávky detí na výživnom a to, čo zostane, rozdelí pomerne medzi veriteľov. Po splnení rozvrhu výťažku, alebo po zistení, že konkurzná podstata nepokryje náklady konkurzu, alebo sa neprihlási žiaden veriteľ, oznámi správca v Obchodnom vestníku, že sa konkurz končí. Práva veriteľov už podľa novej úpravy nebude vykonávať veriteľský výbor, ale zástupca veriteľov.




Pri speňažovaní nehnuteľností sa bude rozlišovať medzi nehnuteľnosťami s vyššou a nižšou hodnotou. Tie s vyššou hodnotou sa speňažia na dražbe, tie s nižšou hodnotou zase ako hnutelné veci. Za nehnuteľnosť s nižšou hodnotou sa považuje nehnuteľnosť alebo spoluvlastnícky podiel na nej, ktorého hodnota nepresahuje 5.000,- €. Ak ide o nehnuteľnosť, ktorá je obydliím dlžníka, jej hodnotu bude určovať správca odhadom. Ak by však niektorý z veriteľov predložil znalecký posudok s vyššou sumou, bude sa pri speňažovaní vychádzať z tejto sumy. Pod nepostihnuteľnou hodnotou obydlia sa rozumie časť hodnoty jednej obývatelnej veci s príslušenstvom vrátane prípadného zastavaného a príslahlého pozemku, ktorú dlžník označil v zozname majetku ako svoje obydlie. Môže teda ísť aj o hnutelnú vec, napríklad karavan. Nariadením vlády SR č. 45/2017 Z. z. je nepostihnuteľná suma obydlia dlžníka stanovená na 10.000,- €. V prípade podielového spoluvlastníctva je nepostihnuteľnou hodnotou obydlia časť hodnoty spoluvlastníckeho podielu. Správca zároveň zriadi v mene dlžníka bankový účet, na ktorý poukáže po speňažení jeho obydlia sumu zodpovedajúcu nepostihnuteľnej hodnote obydlia.

LINKY A ODKAZY

Centrum právnej pomoci
0650 105 100

NADÁCIA DeDO | Mlynská 26, Košice
bezplatné sociálne, právne poradenstvo
diskriminacia@nadaciadedo.sk | 055/7289702
www.diskriminacia.nadaciadedo.sk

A large yellow geometric shape, resembling a stylized house or a mountain peak, is positioned in the bottom-left corner of the page. It consists of a yellow triangle pointing upwards and to the right, and a yellow rectangle extending from the bottom-left corner of the triangle to the bottom edge of the page.

KONTAKT

NADÁCIA DeDO | Mlynská 26, Košice
bezplatné sociálne, právne poradenstvo
diskriminacia@nadaciadedo.sk | 055/7289702
www.diskriminacia.nadaciadedo.sk

